

गाउँपालिका अध्यक्ष श्री गोविन्द प्रसाद थपलियाले मिति २०७९ आषाढ १० गते दशौं गाउँसभामा पेश गर्नु
भएको नीति तथा कार्यक्रम

गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

नेपालको राष्ट्रिय हित, आर्थिक सामाजिक न्याय सहितको लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यतामा आधारित समाजवाद प्रति प्रतिबद्ध रहँदै समुन्नत सङ्घीय शासन प्रणालीको माध्यमबाट न्यायपूर्ण, विभेदरहित समतामूलक, सबल र समृद्ध नेपाल निर्माणमा टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ शिवपुरी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/०८९ को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा म गर्बवान्वित भएको छु । यस घडीमा मुलुकको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, स्वाधीनता, राष्ट्रहित, लोकतन्त्र र मुलुकको अग्रगामी परिवर्तनका लागि भएका सम्पूर्ण आन्दोलन, त्याग र बलिदानको स्मरण गर्दै ज्ञात अज्ञात सहिद तथा वेपत्ता र पीडित नागरिकहरू प्रति उच्च सम्मान अर्पण गर्दछु ।

सङ्घीयता कार्यान्वयनको सिलशीलामा दोश्रो स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन-२०७९ निष्पक्ष र शान्तिपूर्ण रूपमा सम्पन्न गर्न अहोरात्र खटिनु भएका सम्पूर्ण राष्ट्र सेवक कर्मचारी, राजनीतिक दल, आम मतदाता, पत्रकार लगायत सम्पूर्णमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । साथै, निर्वाचित सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरूमा हार्दिक बधाई एवं सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दछु । जुन निर्वाचनबाट निर्वाचित भई ५ वर्षका लागि हामी जनप्रतिनिधिको रूपमा आएका छौं । यो शिवपुरी गाउँपालिकाको गरिमामय दोस्रो सभाको पहिलो बैठक हो । यस अवसरमा हामीसंग केही सुबिधा, केही अवसर एवं केही चुनौतीहरू पनि छन् । यिनिहरूको कुशलता पूर्वक सम्बोधन गरी शिवपुरीको विकास र सम्बृद्धि हामी सबैको साझा अविष्ट हो ।

कोभिड-१९, प्राकृतिक प्रकोप लगायतका विभिन्न समयमा आइपरेका विपद तथा महामारीमा परी जीवन गुमाउनुहुने सम्पूर्ण व्यक्तिहरू प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै शोकाकुल परिवारजनमा गहिरो समवेदना प्रकट गर्दछु । साथै यस्ता विपद, महामारी तथा प्राकृतिक प्रकोपहरूको रोकथाम तथा उपचार, प्रभाव न्यूनीकरण खोजी, उद्धार र राहत तथा पुनः स्थापना जस्ता कार्यमा आर्थिक, प्राविधिक एवम् व्यवस्थापकीय सहयोग पुऱ्याउनु हुने नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार, निजी क्षेत्र, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संघसंस्था, विकास साझेदार निकाय, सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी, जनप्रतिनिधि, स्थानीय आम नागरिक, स्वयंसेवक लगायत विपदको समयमा अग्रपंतिमा रहेर अहोरात्र सेवामा खटिनुहुने स्वास्थ्य कर्मी लगायत सम्पूर्णमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, सङ्घ, प्रदेश एवं शिवपुरी गाउँपालिकाको आवधिक योजनाले परिलक्षित गरेका विषयहरू, दिगो विकासका लक्ष्यहरू, स्थानीय सरकारको न्यूनतम साझा कार्यक्रम, स्थानीय राजनीतिक दलहरूको चुनावी घोषणपत्र, राजनीतिक दलहरूबाट प्राप्त सुझावहरू, कार्यपालिकाले निर्दिष्ट गरेका शिद्धान्तहरू, संघीय तथा प्रदेश सरकारका आ.व. २०७९/८० का लागि प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम र अन्य सरोकारवालाहरूबाट प्राप्त सुझावहरू समेतको आधारमा शिवपुरी गाउँपालिकाले यो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरेको छ । यस गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोंच “शिवपुरी समृद्धि र विकासको आधारः स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार” भन्ने मूल ध्येयका साथ आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु । साथै यस गाउँपालिकाको आवधिक योजनाको लक्ष्यलाई समेत ध्यानदिदै गाउँपालिका प्रमुखको हैसियतले आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अवसर प्राप्त भएकोमा सबैप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

आगामी आर्थिक वर्षको कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा दिगो विकासमा आधारित योजना तर्जुमा, लागत सहभागितामा कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा प्रभावकारिता, सुरक्षित आवास, यातायात, खानेपानी तथा सरसफाई, शान्ति, सुरक्षा, सुशासन, जनकेन्द्रित सेवाप्रवाह, संस्थागत क्षमता सुदृढिकरण एवं योजनाबद्ध विकास एवं लक्षित बर्गको उत्थान र विकासमा सहकार्य तथा साझेदारी जस्ता प्राथमिकताका आधारहरू अवलम्बन गरिएको ब्यहोरा निबेदन गर्दछु ।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

अव म आगामी आ.व.२०७९/८० का मुख्य मुख्य क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१) आर्थिक विकास तर्फ

क) कृषि तथा पशुपंक्षी विकास

- कृषि क्षेत्रमा व्यवसायीकरण र आधुनिक औजारीकरण गर्दै जाने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । कृषि क्षेत्रलाई आत्मसात गरी व्यवसायिक रूपमा कृषि व्यवसाय अवलम्बन गर्ने व्यवसायिक कृषकहरूलाई व्यवसायिक दिगोपनाको लागि आवश्यक उत्प्रेरणा हुने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- किसानलाई सामुहिक रूपमा व्यवसायिक तरकारी खेती र पशुपालन व्यवसायमा उत्प्रेरित गर्न कम्तीमा ३ देखि ५ परिवारको समूहहरूलाई कार्यविधि बनाई अनुदान दिने र बजारीकरणमा सहयोग गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा आधारित साना उद्योगहरू (जस्तै घाँसको बीउ उत्पादन गर्ने नर्सरी) को उत्पादनमा अनुदान दिने नीति कायमै राखिनेछ । साथै शिवपुरी गाउँपालिका स्तरीय नर्सरी निर्माण गरिनेछ ।
- शिवपुरी गाउँपालिकामा उन्नत घाँस, पशु आहार उत्पादन, कफि, चिया, ट्राउट, अलैंची खेती, किवी व्यवसायीलाई आवश्यक सुविधा, सहजीकरण एवं प्रविधि प्रयोगमा सहयोग गरिनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रलाई विषादीरहित अर्गानिक तरकारी, खाद्यान्न, दुध र मासुजन्य पदार्थ निर्यात गरी कृषकको जीवनस्तर मजबुत बनाउने नीति लिइनेछ ।
- २५ रोपनी भन्दा माथी व्यक्तिगतरूपमा र ५० रोपनी भन्दा माथी सामुहिक कृषि गर्ने व्यक्ति वा समूह/सहकारीलाई नगद ५ लाख अनुदान प्रदान गरिने छ । शिवपुरीमा कृषि कार्य गर्ने उत्कृष्ट कृषकलाई उत्पादनको आधारमा पुरस्कार प्रदान गरिनेछ ।
- समूह सहकारी, निजी उद्यमीहरूको सहकार्यमा दुध प्रशोधन उद्योग सञ्चालन गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशुपालन तर्फ उत्पादनको आधारमा अनुदान दिने नीति कायमै राखिनेछ ।
- उत्पादनको आधारमा प्रति लिटर दुधमा ४ रुपैयाँ अनुदान दिइनेछ ।
- १० वटा भन्दा बढी दुहुना गाई भैंसी पाल्ने कृषकलाई गोठ सुधारको लागि रु १ लाख सम्म अनुदान दिने नीति लिइनेछ ।
- २५ भन्दा बढी बाख्रापालन गर्ने कृषकलाई गोठ सुधारको लागि रु २५ हजार (दलितको हकमा ५० प्रतिशत) सम्म अनुदान दिने नीति लिइनेछ ।
- कृषि पशुपालन महिला शसक्तिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- उन्नत पशुपालन तथा कृत्रिम गर्भाधान सेवालालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- खाली रहेको सार्वजनिक स्थान र सामुदायिक वनहरूमा घाँस खेतीमार्फत उत्पादन बढाउने नीति लिइनेछ ।
- बैदेशिक रोजगारबाट फर्केका सीपयुक्त ब्यक्ति तथा बेरोजगार युवाहरूलाई कृषि तथा पशुपन्छीजन्य उत्पादनमा जोड्न नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाका विभिन्न उपयुक्त स्थान पहिचान गरि आवधिक रूपमा कृषि तथा पशु मेला संचालन गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडालाई कृषि तथा पशुपन्छी सेवा केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ । वडागत रूपमा कृषि, पशुपन्छी, माछा, मौरी लगायतका पकेट क्षेत्रहरू पहिचान तथा निर्धारण गरी आवश्यक सहयोगहरू एकीकृत रूपमा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- शेरावगर स्थित कृषि उपज संकलन केन्द्रलाई थप प्रभावकारी ढंगबाट संचालन गरिनेछ । शिवपुरी कोल्ड स्टोर र खुरपानी प्रशोधन यन्त्रलाई सञ्चालन गर्नको लागि निजी क्षेत्र/सहकारीसँग साझेदारी नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- शिवपुरीको स्थानीय कृषि उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि ब्राण्डिङ र बजारिकरण गर्ने नीतिलाई अवलम्बन गरिने छ ।
- बाँदर, दुम्सी र मृग लगायतका जनावरले कृषि वालिमा पुऱ्याउने क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्न उपयुक्त विधिको खोजी गरी परिक्षणको रूपमा नियन्त्रणका प्रभावकारी उपायहरू अवलम्बन गरीनेछ ।

ख) उद्योग तथा वाणिज्य

- उद्योग वाणिज्य संघ लगायत सरोकारवाला संघ संस्थाको सहकार्यमा व्यापार प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
- व्यवसाय कर, विज्ञापन कर लगायतका संभावित कर संकलन सम्बन्धी गतिविधि संचालन गर्न उद्योग वाणिज्य संघ लगायतका सरोकारवाला संघ, संस्थासँग सहकार्य तथा साझेदारी गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- घुम्ती सेवा संचालन गरी उद्योग व्यवसाय दर्ता र नवीकरण प्रक्रियालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- कोभिड-१९ का कारणले गर्दा रोजगारी गुमाई विभिन्न स्थानबाट आएका सीपयुक्त ब्यक्तिहरूको सुची तयार पारी उनीहरूले संचालन गर्न सक्ने व्यवसाय संचालनको लागि आवश्यक सहयोग पुर्याइने छ । यसका लागि बैंक तथा वित्तीय क्षेत्रसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
- उपयुक्त व्यवसायिक वातावरण निर्माणका लागि निजी क्षेत्रसँगको साझेदारीलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बजार अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- गाउँको समग्र विकास निर्माणमा सार्वजनिक नीजि साझेदारी (Public Private Partnership, PPP) को अवधारणा अवलम्बन गरिनेछ ।
- शिवपुरीको उत्पादनलाई बजारीकरणको लागि सहयोग पुऱ्याउन एक कोशेली घर निर्माण गरिनेछ ।
- दलित तथा अल्पसंख्यक समुदायलाई कृषि तथा पशुपालन ब्यवसायमा दर्ता गर्दा लाग्ने राजश्वमा ७५ प्रतिशत छुट दिइनेछ ।

ग) पर्यटन विकास तर्फ

- शाहासीक पर्यटन खेललाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- आन्तरिक एवम् बाह्य पर्यटक आकर्षित गर्न गाउँपालिका भित्रका पर्यटकीय स्थलहरूको श्रब्य दृष्य सामाग्रीहरू निर्माण गरी समुचित प्रचार प्रसारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ककनी, सुईरचौर, अल्छे, चिसापानी, टोड्के भन्ज्याड, माने भन्ज्याड हुँदै घले भन्ज्याड सम्म ट्रेकिङ रुटको विकासको लागि अन्य स्थानीय तह र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ । वुढानिलकण्ठ, अल्छे, युङ्चे, बागद्वार, माङ्चेभुमे, चगाउँ लगायत शिवपुरी गाउँपालिका हुँदै गोसाईकुन्ड सम्मको पर्यटकीय मार्ग विस्तारमा समेत सरोकारवालासँग सहकार्य गर्दै सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- आगामी ५ वर्ष भित्र बुद्ध पार्क निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- शिवपुरीमा आन्तरिक एवम् बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि विभिन्न स्थानमा होमस्टे सञ्चालन गर्न आवश्यक प्रवन्ध मिलाईनेछ ।
- ढोडेनी, सानुछहरे झरनाको पर्यटकीय सम्भाव्यता अध्ययन गरी विकास गर्ने कार्यलाई अगाडि बढाइने छ ।
- लाखेश्वरी झरना तथा धार्मिक स्थलको पर्यटकीय सम्भावना अध्ययन तथा विकास गरिने छ ।

घ) सहकारी तथा वित्तीय सेवा

- गाउँपालिकाभित्र रहेका सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्रहरूसँग सहकार्य गरी उत्पादनमूलक कार्यक्रममा लगानी मैत्री वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन भएका सबै विषयगत सहकारी संघ संस्थाहरूसँग समन्वय गरी लक्षित वर्गका लागि सीप विकास तथा उद्यमशीलता विकास सम्बन्धी तालिमहरु संचालन गरी रोजगारीका अवसर सिर्जना गरिनेछ ।
- सहकारीहरुको कुल बचतको निश्चित प्रतिशत रकम कृषिजन्य कार्यमा लगानी गर्न सहकारीहरुलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र संचालित वित्तीय संस्थाहरुलाई विपन्न र पिछडिएको समुदायमा परिचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ साथै बैकिङ लगानी कृषि क्षेत्रमा बृद्धि गर्न पैरवी गरिने छ ।
- सहूलियतपूर्ण कर्जा प्रवाह सहजताको लागि गाउँपालिकाले यथेष्ट भूमिका निर्वाह गर्नेछ ।

ङ) श्रम तथा रोजगारी

- गरिब, असहाय तथा विपन्न परिवार, दैनिक कमाइ गरी जीविकोपार्जन गर्ने व्यक्ति तथा बन्दाबन्दी र कोभिड १९ ले निम्त्याएका अन्य कारणले रोजगारी गुमाएका व्यक्तिहरुलाई लक्षित गरी संचालन गरिएको श्रममा आधारित रोजगारी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- बैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिहरुको सीपलाई प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले स्थानीय स्तरमा उक्त सीपको सदुपयोग गर्ने निजहरुले पशुपालन, कुखुरा पालन, बाँगर पालन र तरकारी खेती जस्ता व्यवसाय संचालन गर्न चाहेमा आवश्यक प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
- रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका श्रमिकहरुको सीप र क्षमताको उपयोग गर्न रोजगारदाता र रोजगारीको खोजीमा रहेकाहरुका बीच सम्पर्क स्थापित गरी रोजगारी प्राप्तिमा जोड दिइनेछ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत विगत देखिनै संचालन भै रहेको सूचिकृत बरोजगार व्यक्तिहरुलाई न्यूनतम रोजगारी उपलब्ध गराउँदै लगिनेछ । बेरोजगार सूचीमा परेका व्यक्तिहरुलाई गाउँपालिकाले प्रदान गर्ने अन्य कार्यक्रमहरुमा समेत प्राथमिकता दिइनेछ ।
- शिवपुरीमा भएका समस्याहरुको समाधानको लागि युवाहरुको सृजनशिल सहभागिता एवं छलफलको लागि “शिवपुरी रोजगार क्लब” स्थापना गरिनेछ ।
- रोजगार सेवा बाट संचालित “कामका लागि पारिश्रमिक आयोजना र युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल आयोजना” लाई थप प्रभाकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरीय रोजगार नीति बनाइनेछ र रोजगार तथा स्वरोजगार सीप मुलक तालिमको प्रवन्ध गरिनेछ ।

२) भौतिक पूर्वाधार तर्फ:

क) सडक तथा पुल

- शिवपुरीका सबै वडामा बाह्रै महिना सञ्चालन हुनेगरी वडा स्तरिय रणनीतिक सडक पूर्वाधार विकास गरिने छ ।
- पूर्वाधारसँग सम्बन्धित आयोजनाहरु वस्ती र वडा स्तरमा सहभागितामूलक पद्धतिबाट छनौट, तर्जुमा एवं प्राथमिकताको आधारमा कार्यान्वयन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । शिवपुरी गाउँपालिकाको सबै वडा समेट्ने गरी शिवपुरी कृषि रिङ्गरोडको चालु आ. व. मा गर्नुपर्ने कामको परिमाण सम्पन्न हुने चरणमा छ । आगामी आ. व. मा पनि कृषि रिङ्गरोडलाई पर्याप्त बजेट विनियोजन गरी स्तरोन्नती कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- स्थानीय स्तरमा रोजगारी सिर्जना गर्नको लागि जनसहभागितामा सञ्चालन गरिने आयोजनाहरूको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी सम्पूर्ण जिम्मेवारी सम्बन्धित उपभोक्ताहरूलाई नै हस्तान्तरण गर्ने नीति लिइनेछ । लागत सहभागिता कम्तिमा ५ प्रतिशत कायम गरिने छ । १० लाख भन्दा बढी लागत हुने आयोजनाहरूको लागि मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाको गुणस्तर सुनिश्चितताको लागि चालु आ.व. मा अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यविधि जारी गरि अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- पूर्वाधार निर्माणमा प्रभावकारिता एवं एकरूपता कायम गर्न गाउँपालिका भित्र निर्माण सामाग्रीको दररेट एवं एकै प्रकृतिका निर्माण उपकरणको न्यूनतम भाडादरमा एकरूपता कायम गरिनेछ ।
- सडक निर्माण कार्यलाई व्यवस्थित गर्न तयार गरिएको गाउँ यातायात गुरुयोजनाको कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शिवपुरी गाउँपालिका भित्र भवन निर्माण आचारसंहिता प्रभावकारी रूपमा लागू गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा आवश्यक झोलुङ्गे पुल निर्माण योजनालाई अगाडि बढाउन प्रयास गरिनेछ र यसको लागि समपुरक कोषको ब्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिका प्रवेश गर्ने उपयुक्त स्थानमा स्वागतद्वार निर्माण गरिनेछ ।

ख) भवन तथा शहरी विकास

- गाउँपालिकाको कुनै स्थानमा एकै ठाउँमा एकिकृत रूपमा १० भन्दा बढी घर निर्माण भएमा शौचालय, पानी, सडक विस्तारमा आवश्यक सहयोग गरिने नीति लिइनेछ । गाउँपालिका भित्र निर्माण हुने पूर्वाधार निर्माणलाई भुक्तम्प प्रतिरोधी बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवनमा टेलिफोन सेवा प्रभावकारी बनाउन पहल गरिनेछ । इन्टरनेट सेवा पुग्न बाँकी वडाहरूमा उक्त सेवा पुर्याइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र शहरोन्मुख तथा सार्वजनिक स्थानहरूमा प्रतीक्षालय तथा सार्वजनिक शौचालय निर्माणको कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- चिसापानी स्थित भ्यु टावरलाई पूर्णता प्रदान गरी पर्यटकिय गन्तब्यको रूपमा विकास गरिने छ ।
- ढुङ्गेडाँडा प्राविधिक शिक्षालयको बाँकी काम पुरा गरी विकास तथा विस्तार गरिने छ ।
- गाउँपालिका तथा यस आसपासका बस्तीलाई सेवा पुऱ्याउने गरी एक घर एक धारा संधीय खानेपानी योजना अनुरूप प्ररम्भिक सर्वेक्षण गरि पूरा गर्दै जाने नीति लिइनेछ ।
- खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको दीगोपनाका लागि मर्मत सम्भार कोष व्यवस्था सहित उपभोक्ता समितिको भूमिकालाई कृयाशील गराई अपनत्व अभिवृद्धि गरिनेछ ।

ग) सिंचाई

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको सिंचाई कुलोहरूको मर्मत संभार गरी बाह्रै महिना सिंचाई सुविधा पुऱ्याउने कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ ।
- सम्भावित नयाँ सिंचाई आयोजनाहरू निर्माण गरी थप जग्गामा सिंचाई सुविधा पुऱ्याई कृषि उत्पादनमा बृद्धि गर्दै जाने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

घ) सञ्चार र सूचना प्रविधि तर्फ

- राज्यको चौथो अंगको रूपमा रहेको सञ्चार जगतलाई सहयोग गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- बल्क SMS मार्फत एकैचोटी धेरै सेवाग्राहीलाई सूचित गर्ने प्रविधिलाई कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ, यसलाई अझ प्रभावकारी बनाइनेछ । Office Digitization कार्यक्रमलाई अगाडि बाढाइने छ ।

३) सामाजिक विकास तर्फ :

क) शिक्षा

- दिवा खाजा कार्यक्रमलाई थप ब्यबस्थित बनाई बालबालिकाको दिवा खाजामा स्थानीय उत्पादनलाई प्रयोग गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ । साथै संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार तथा राष्ट्रिय एवम् अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थासँगको सहयोग र सहकार्यमा तालीम कार्यक्रम, खाजाघर लगायतका पूर्वाधार निर्माणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ साथै विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रमको मेनुलाई स्थानीयकरण गरी कम्तिमा ३० प्रतिशत पोषण स्थानीय उत्पादनबाट प्रदान गर्ने गरी खाजा व्यवस्थापन गराउन पहल गरिने छ ।
- सबै विद्यालयहरूमा कम्प्युटर तथा इन्टरनेटको पहुँच पुऱ्याइने नीति लिइनेछ ।
- माध्यामिक तथा आधारभुत तहको नतिजा एवं समग्र विद्यालयको कार्य सम्पादन मुल्याङ्कन गरी उत्कृष्ट विद्यालय ब्यबस्थापन समिति, प्रधानाध्यापक, शिक्षक र विद्यार्थी छनौट गरी पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विद्यालय ब्यबस्थापन समितिलाई शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि जिम्मेवार र जवाफदेही बनाइनेछ ।
- विद्यालय स्तरको परीक्षालाई थप ब्यबस्थित बनाइनेछ ।
- प्राविधिक शिक्षातर्फ आकर्षित गरी प्राविधिक जनशक्ति उत्पादनमा जोड दिने उद्देश्यले अध्यक्ष प्राविधिक शिक्षा छात्रवृत्तिलाई ब्यबस्थित बनाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि गाउँपालिकाले प्रत्येक विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरूसँग र प्रधानाध्यापकले आ-आफ्ना विद्यालयका शिक्षकहरूसँग कार्य सम्पादन सम्झौता गरी शैक्षिक योजना कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।
- विपन्न तथा जेहन्दार छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई नेपाल सरकार तथा बागमती प्रदेश सरकारको कार्यक्रमसँग तादात्म्यता मिलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- सबै पक्षलाई जिम्मेवार बनाई शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्नको लागि कक्षाकोठामा शिक्षक, विद्यालयमा अविभावक कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
- विद्यालयहरूमा सिकाई गुणस्तर बृद्धि गर्न सघन अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने ब्यबस्था मिलाइनेछ ।
- शिवपुरीको माटो चिनाउने र यहाँको पर्यावरण तथा मौलिक संस्कृति प्रति प्रतिवद्ध जनशक्ति विकासमा जोड दिनका लागि कक्षा १ देखि स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- बालविकास केन्द्रका शिक्षकहरू तथा विद्यालय कर्मचारीहरूका लागि नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम पारिश्रमीक उपलब्ध गराउन पहल गरिनेछ ।
- शिक्षा सुधार सुझाव आयोगको सिफारिसलाई कार्यान्वयन गर्दै जाने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- खेलकुदको माध्यमबाट सिर्जनात्मक सिकाईलाई जोड दिने ब्यबस्था मिलाइनेछ ।
- माध्यमिक तहका विद्यार्थीहरूको लागि ई-पुस्तकालय सामग्रीको जडान गर्ने र त्यसको प्रयोग सम्बन्धि तालिम दिइने छ ।

- ऐन बमोजिम विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन गर्न बाँकी तथा म्याद सकिएका विद्यालय व्यवस्थापन समितिहरू गठनका लागि जोड दिईनेछ ।
- अत्यन्त न्यून संख्यामा विद्यार्थी भएका विद्यालयलाई समायोजन गरी समायोजन पश्चात एक अर्कामा गाभिएर बनेका विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि प्रेरित गरिनेछ ।
- विद्यार्थीहरूको अन्तरनिहित प्रतिभा विकासका लागि विद्यालय स्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप एवम् खेलकुदमा जोड दिईनेछ ।
- विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि एक अर्काका असल अभ्यासहरू अनुशरण गर्न विद्यालयहरूलाई अभिप्रेरित गरिनेछ । शिक्षक तालिम, गोष्ठी, बैठक तथा कार्यशालाहरूको सञ्चालन गरिनेछ ।
- सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक सिकाई केन्द्रहरूलाई थप व्यवस्थित गरी प्रभावकारिता वृद्धि गरिनेछ ।
- दक्ष प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गर्नका लागि शिवपुरीबाट अन्यत्र गई उच्च शिक्षा अध्ययन गर्नका लागि प्रत्साहित गर्ने नीति लिईनेछ ।
- मातृ भाषा शिक्षा नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।

ख) स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई तर्फ

- शिवपुरी आधारभूत अस्पताल व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवा नियमित, पारदर्शी एवं ब्यवस्थित बनाई हरेक नागरिकमा सेवाको पहुँच कायम गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन गर्ने क्लव, समुदाय, संस्थालाई आवश्यक प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाद्वारा संचालित अस्पतालमा सेवा थप गर्नुका साथै थप सुदृढ गरिनेछ ।
- नयाँ बर्थिङ्ग सेन्टरको स्थापना तथा भईरहेकोमा स्तरोन्ती गरिनेछ र कुनैपनि गर्भवती महिला सुरक्षित स्वास्थ्य संस्थामा मात्र सुत्केरी हुने अवस्थाको सिर्जना गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकालाई पूर्ण खोपयुक्त घोषण गरी सकिएको सन्दर्भमा यसको दीगोपनाको लागि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- उपाध्यक्षसँग मातृ शिशु कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थामा क्रमशः ल्याव सञ्चालन गर्ने नीति लिईने छ ।
- स्वास्थ्य स्वयं सेविकाको स्वास्थ्य वीमा शूलकमा शतप्रतिशत अनुदानको व्यवस्था मिलाइनेछ, साथै सेवा निवृत्त हुँदा निजहरूले प्राप्त गर्ने सुविधामा जनही ३०,०००।- गाउँपालिकाको तर्फबाट थप गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य स्वयं सेविका माशिक बैठक तथा प्रतिवेदन कार्यक्रम र आमा समूहको बैठकको खाजा भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य परिक्षण तथा उपचारमा गाउँपालिकाको तर्फबाट यथोचित व्यवस्था मिलाईने छ ।
- स्वास्थ्य सेवालालाई समुदायको पहुँचमा पुऱ्याउन महिला तथा स्त्री रोग सम्बन्धी क्याम्प संचालन गर्ने नीतिलिइनेछ ।
- खोला तथा खोल्सामा फोहोर ब्यबस्थापन ढल सिधै जोड्ने कार्यलाई दण्डित गरिनेछ ।

ग) युवा, खेलकुद तथा मनोरञ्जन तर्फ

- युवाहरुलाई खेलकुदको क्षेत्रमा क्रियाशील गराउन विविध खेलकुद कार्यक्रमहरु आयोजना गरिनेछ ।
- शिवपुरी गाउँपालिका स्थायी घर भई विभिन्न राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय खेलकुदमा पदक जित्न सफल खेलाडीहरुलाई सम्मान गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र अन्य स्थानमा पनि रंगशाला, कभर्ड हल निर्माण गर्न सकिने संभावित स्थानको पहिचान एवं विकास गरिनेछ ।
- अनुशासनका लागि खेलकुद, शिवपुरी विकासका लागि अनुशासित युवा शक्ति भन्ने मूल नाराका साथ प्रत्येक वडामा वडा स्तरीय खेलकुद विकास समिति गठन गरी स्रोतको उचित व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- गाउँपालिकाको आर्थिक र सामाजिक विकासमा युवालाई जिम्मेवार बनाउन स्वयंसेवा कार्यलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- वेरोजगार युवाहरुलाई कृषि, पशुपालनमा आधारित व्यवसायिक विकासको लागि विशेष अनुदानको नीति लिइनेछ ।
- राष्ट्रिय खेलकुद परिषदमा सूचीकृत खेलहरुलाई प्रवर्धन गरिने छ ।

घ) संस्कृति प्रवर्द्धन तर्फ

- गुम्बा मन्दिर लगायतका धार्मिक स्थल संरक्षण तथा सम्बर्धन कार्य गरिने छ ।
- साहित्य, कला र संस्कृतिको संरक्षण, प्रवर्द्धन तथा विकासका लागि सम्बन्धित सरोकारवाला पक्षहरूसँगको सहकार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सबै वर्ग र समुदायका परम्परागत रीतिरिवाज, धर्म, संस्कृति, उत्सव, जात्राको संरक्षण सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ । सबै जातजातिको धार्मिक कार्यलाई मर्यादित र ब्यवस्थित गराउन संस्कृति जगेर्ना सूधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । दाहसंस्कार, मरनपाटी स्थल सुधार गर्ने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र प्रचलित धर्म, संस्कृति संरक्षणलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- सांस्कृतिक र प्राकृतिक सम्पदाहरुको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्न शिवपुरी सम्पदा सर्किट निर्माण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- सबै वडामा मरनपाटी, चिहान डाँडा, पाटी पौवा तथा चिता निर्माण तथा संरक्षण का लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
- त्रिवेणीधाम जेष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र सञ्चालन व्यवस्थापनको लागि आवश्यक प्रवन्ध मिलाइनेछ ।

ङ) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण तर्फ

- गाउँपालिकाभर लागु हुने गरी उपाध्यक्ष आर्थिक पुनरुत्थान तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- महिला, एकल महिला, वालवालिका, दलित, जनजाति, अपाङ्ग, असहायको उत्थानका लागि विविध कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बन्धित क्षेत्रमा क्रियाशील संघसंस्थासँग समन्वय गर्दै उक्त वर्गको सशक्तिकरणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । विकास साझेदार संघ संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा आवश्यकता अनुसार घुम्ती शिविरहरु संचालन गरी अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण लगायतका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- अपाङ्गता भएका, आदिवासी जनजाति लगायत समुदायको लागि क्षमताविकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनाथ वालबालिका, अपाङ्ग, सुस्त मनस्थिति, मानसिक सन्तुलन गुमाएका तथा बृद्धबृद्धाको उचित व्यवस्थापन तथा स्याहारका लागि आवश्यक सेवा केन्द्र सञ्चालन गर्ने संघसंस्थालाई सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।

- लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट (GRB) तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन सम्बन्धी गाउँपालिका स्तरीय अभिमुखीकरण गरिनेछ । योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सबै प्रकारका लिङ्ग र समुदायको अर्थपूर्ण सहभागिता बढाइनेछ ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण मार्फत प्राप्त सुझावहरू कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- विभिन्न अन्तराष्ट्रिय महासन्धीको कार्यान्वयनको लागि राष्ट्रिय कार्ययोजनामा उल्लेखित स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी सम्बन्धमा गाउँपालिका स्तरीय अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- चालु आ.व. बाट ५५ वर्ष उमेर पुगेका एकल पुरुषलाई मासिक १ हजारका दरले एकल पुरुष भत्ता उपलब्ध गराउदै आईएकोमा यसलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट उपलब्ध हुने सेवाहरू असहाय, अपाङ्ग, बृद्ध-बृद्धा एवं दृष्टि बिहिनहरूको लागि प्राथमिकताका साथ उपलब्ध गराइनेछ ।
- पालिका स्तरिय महिला सञ्जाल मार्फत महिलाहरूको शसक्तिकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै गाउँपालिका भित्रका एकल महिलाहरूको संजाल निर्माण गरिनेछ ।
- आवधिक विकास योजनाले निर्दिष्ट गरे बमोजिम लैङ्गिक हिंसा पिडित तथा प्रभावितको लागि आपत्कालीन सहयोग र पुनःस्थापना कोष संचालन कार्यविधि तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ ।

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ

- संघीय सरकारको नीति अनुरूप स्थानीय स्तरमा भु-उपयोग समिति गठन गरी दीगो भु-उपयोग योजना निर्माण गर्ने कार्यलाई पूर्णता दिइनेछ ।
- हरियो बनको संरक्षण सम्बर्धनमा जोड दिइनेछ । सरोकारवालाको साझेदारीमा भूसंरक्षणको लागि आवश्यक नीति लिइनेछ । राष्ट्रिय निकुञ्जसँग समन्वय गरी गाउँपालिकाको विकासमा निकुञ्जबाट अधिकतम लाभ लिन उपयुक्त नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रको सम्भाव्य क्षेत्रलाई जडिबुटी पकेटको रूपमा विस्तार गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका सार्वजनिक स्थानमा अतिक्रमण भएका जग्गाहरू खाली गराई सार्वजनिक स्थलको संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- फोहर व्यवस्थापन गर्नको लागि स्थायी ल्याण्डफिल्ड साइट निर्माणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी सार्वजनिक नीजि साझेदारी कार्यक्रम मार्फत कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका विभिन्न खोला खोल्साहरूको सरसफाई तथा संरक्षणमा ध्यान दिइनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापन सामग्री खरीदका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ । विपद् सम्बन्धी आवश्यक पूर्व तयारी तथा विपद् पश्चात व्यवस्थापनको प्रभावकारी संयन्त्र गठन गरिनेछ । सबै सरोकारवालाहरूको समन्वयमा विपद् व्यवस्थापन योजना निर्माण गरिनेछ ।
- साझेदार निकायसँगको सहकार्यमा विपद् व्यवस्थापन कार्ययोजना तयारी तथा अन्य आवश्यक कार्यहरू संचालन गरिनेछ ।

५) न्यायीक समिति तर्फ

- गाउँपालिकाको न्यायिक सम्पादनमा प्रवाभाकारीता एवं विश्वसनियता बृद्धि गर्न स्थानीय न्यायिक समितिलाई सक्षम र सवल बनाइनेछ ।

- न्यायीक समिति तथा मेलमिलाप केन्द्रका पदाधिकारी तथा जनशक्तिको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

६) सुशासन तथा संस्थागत विकासतर्फ :

क) संस्थागत क्षमता विकास

- संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट जारी भएको स्थानीयतह संस्थागत क्षमता स्व-मुल्याङ्कन कार्यविधि बमोजिम गाउँपालिकाको स्व-मुल्याङ्कनकार्य जारी छ, स्व-मुल्याङ्कनबाट प्राप्त पृष्ठपोषणको आधारमा विभिन्न कानूनहरुको तर्जुमा गर्ने तथा अन्य क्षमता विकासका क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ ।
- कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन पद्धतिलाई प्रभावकारी र वैज्ञानिक बनाई सेवामुखी एवं जवाफदेही बनाईनेछ ।
- अस्थायी प्रकृतिका सेवाहरु जस्तै फोहोमैला व्यवस्थापन, विद्युत, खानेपानी आपूर्ती, सुरक्षा, सूचना प्रविधि सेवा ब्यवस्थापन, सरसफाई, बगैचा हेरचाह, सवारी चालक, भान्छे, फोटोकपी जस्ता सेवाहरु संस्थागत करारमा लिइने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- पारदर्शीता एवं सुशासनका लागि गाउँपालिकासँग सम्बन्धित सूचनाहरुलाई विद्युतीय तथा छापा सञ्चार माध्यमबाट सार्वजनिकीकरण गरिनेछ । कम्तिमा चौमासिक रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई गरिनेछ ।
- विकास निर्माण आयोजनाहरुको सार्वजनिक परीक्षण गरिनेछ । विकास निर्माण कार्यमा पारदर्शीता कायम गर्न योजना स्थलमा नै सूचना पाटी राख्ने, सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षण गर्ने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाहलाई सूचना प्रविधीमैत्री बनाईने छ ।
- विकास निर्माणमा जनसहभागिता अभिवृद्धि गर्न वडा कार्यालयहरु मार्फत टोल विकास संस्थाहरुको गठन तथा परिचालन गरिनेछ ।

ख) मानव संशाधन विकास

- गाउँपालिकाको विभिन्न सेवा सञ्चालन, ब्यवस्थापन, प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक अध्ययन, अनुसन्धान गरिनेछ ।
- उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने कर्मचारी, उपभोक्ता समिति, तोकिएको समय भन्दा अगावै सबै योजना सम्पन्न गर्ने वडा तथा नागरिक समाज संस्थालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- जनताको समस्या, गुनासो तथा पिरमर्काको प्रत्यक्ष सामाधानका लागि निरन्तर प्रयत्न गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाको सेवाप्रवाहमा जनस्तरबाट पृष्ठपोषण लिने ब्यवस्था गरी सेवा प्रवाहमा जनस्तरको संलग्नता वृद्धि गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यरत अस्थायी र करार कर्मचारीलाई सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गरिनेछ ।
- जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीरुको क्षमता विकास योजना निर्माण गरी कार्यन्वयनको लागि उचित प्रवन्ध मिलाइनेछ ।

ग) पञ्जीकरण तर्फ

- बैकिङ प्रणाली मार्फत वितरण गरिंदै आएको सामाजिक सुरक्षाभत्तालाई थप प्रभावकारी बनाईने छ ।
- ब्यक्तिगत घटना दर्ता, पञ्जीकरण सेवालालाई प्रभावकारी बनाइनेछ । समयमै घटना दर्ता गराउने कार्यलाई अभियानको रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

घ) राजस्व परिचालन तथा वित्तीय ब्यबस्थापन तर्फ

- राजस्व ब्यबस्थापन सम्बन्धी कामलाई प्रचलित ऐन नियम, नीति, मार्गदर्शन र कार्यविधि बमोजिम व्यवस्थित बनाई राजस्व अभिवृद्धि गरिनेछ । करका दायरालाई फराकिलो पारी न्यून दरमा कर, शुल्क, दस्तुर कायम गरी सरल सहज तरिकाबाट भुक्तानी गर्न मिल्ने पद्धति अवलम्बन गरिनेछ ।
- जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र समुदाय स्तरमा सम्पत्ति कर सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरी बस्ती स्तरबाट मालपोत संकलन लगायत ब्यबसाय दर्ता, नवीकरण जस्ता कार्य गर्न घुम्ती शिविर संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रका सबै पेशा, व्यवसायको गाउँपालिकामा दर्ता गरिनेछ । गाउँपालिकालाई बुझाउनु पर्ने विभिन्न शुल्क दस्तुर समयमै बुझाउनेलाई केही अंश छुट सुविधा दिने नीति लिईनेछ ।
- राजस्वको आधार, दर र राजस्व प्रशासनलाई सूचना प्रविधिमा आधारित गरी व्यवस्थित गरिनेछ । राजस्व प्रशासनलाई सफटवेयर प्रणालीमा आबद्ध गरिनेछ ।
- वडा कार्यालयहरूबाट संकलन हुने दस्तुरहरूको शीर्षक सहितको अभिलेख राखी विवरण तयार पारिनेछ र यस सम्बन्धी कामलाई ब्यबस्थित गर्न नियमित अनुगमन गरिनेछ ।
- मालपोत, सम्पत्ति कर लगायत अन्य कर र गैर कर संकलनको लागि वडा स्तरीय अभियान तथा करदाता शिक्षा संचालन गरिनेछ ।
- जनप्रतिनिधि र कर्मचारीका लागि राजस्व सम्बन्धी तालीम, अभिमुखीकरण र अवलोकन भ्रमण जस्ता कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- आन्तरिक आयको संकलन, दाखिला तथा अभिलेखनलाई नियमित र व्यवस्थित गरिनेछ ।
- कर तथा गैर कर राजस्व सम्बन्धी ऐन, नियम तथा कार्यविधि सम्बन्धमा जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र करदारताको क्षमता विकास गरिनेछ ।
- राजस्व सुधार कार्य योजना सम्बन्धी अध्ययनले सुझाएका क्षेत्रहरूमा सुधारका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- वडा कार्यालयहरूको लागि आवश्यक पर्ने सञ्चालन खर्च वडा कार्यालयमा नै पठाइने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

ड) जवाफदेहिता तथा पारदर्शीता तर्फ

- जवाफदेहिता अभिवृद्धिका लागि सार्वजनिक सुनुवाई कार्यविधि बमोजिम चौमासिक रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई चुस्त बनाउन नियमित रुपमा समीक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन घुम्ती शिविरहरू संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाद्वारा संचालित कार्यक्रम, आयोजना तथा बजेट खर्चको चौमासिक रुपमा प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने ब्यबस्था मिलाइनेछ ।
- गुनासो सुन्ने अधिकारी मार्फत जनगुनासोहरूको अविलम्ब फछ्यौट गर्ने ब्यबस्था मिलाइनेछ ।

७) समन्वय तथा सहकार्य तर्फ

- गाउँपालिकाको विकास निर्माण लगायत विविध क्षेत्रमा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग निरन्तर समन्वय गरिनेछ । आपसी चासोका क्षत्रको विकासका लागि अन्तर स्थानीय तह समन्वयलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- विकास साझेदार तथा गैर सरकारी संस्थाहरूसँगको सहकार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

८) शान्ति सुरक्षा तर्फ

- यस गाउँपालिकामा रहेको अस्थायी प्रहरी चौकीको भवन निर्माणको लागि जग्गा प्राप्ति गर्ने कार्यअघि बढाइनेछ । उक्त भवन निर्माण कार्यको लागि आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रको सुरक्षा ब्यवस्थालाई चुस्त, दुरुस्त बनाउन सुरक्षा निकायको समन्वयमा आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रको सार्वजनिक आवगमन सुव्यवस्थित गर्न र विभिन्न चाडपर्व, मेला, महोत्सव, प्रदर्शनी आदिको व्यवस्थापन सुरक्षा निकायसँगको समन्वय गरिनेछ ।
- सुरक्षा निकायको सहयोगमा शैक्षिक संघसंस्था तथा ऐतिहासिक, धार्मिक स्थलहरूको आसपासमा मादक पदार्थ तथा सूर्तिजन्य पदार्थहरूको बिक्रीवितरण र सेवनमा पूर्णतः रोक लगाइनेछ ।

गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को बार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेटले परिलक्षित गरेको उद्देश्य प्राप्तिको लागि देहाय बमोजिमको रणनीतिलाई थप प्रभावकारीता सहित निरन्तरता दिइनेछ ।

- राजस्वका क्षेत्रहरूको अधिकतम परिचालनका लागि सरोकारवालाहरूको सहकार्यमा जोड दिने ।
- आधारभूत सेवा तथा पूर्वाधार विकासमा समन्वय, सहकार्य, सहभागिता र साझेदारीको अवधारणालाई थप प्रभावकारी बनाउने ।
- गाउँपालिका भित्रकार्यरत संघसंस्थाहरूलाई गाउँपालिकाको एउटै छाताभित्र समेटी लक्षित उपलब्धी हासिल गर्न जोड दिने ।
- सरकारी तथा निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा जोड दिने ।
- सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, जवाफदेही र प्रभावकारी बनाउने ।
- योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमनलाई सूचनामा आधारित, सहभागितामूलक तथा नतिजामूलक बनाउने ।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

शिवपुरी गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिका लागि आगामी आ.ब. २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु । यो नीति तथा कार्यक्रमको सबै क्षेत्रबाट साथ र सहयोगको साथ सफल कार्यान्वयनबाट बर्तमान अवस्थाको चुनौती सामना गर्न र शिवपुरीको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा टेवा पुग्ने विश्वास लिएको छु । अन्त्यमा शिवपुरी गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिका लागि योगदान पुऱ्याउनुहुने संघ तथा प्रदेश सरकार, स्थानीय राजनीतिक दलहरू, गाउँपालिकाका कर्मचारीहरू, निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र, गैर सरकारी क्षेत्र प्रति आभार प्रकट गर्दछु । साथै नागरिक समाज, बुद्धिजीवि, सञ्चार जगत तथा सम्पूर्ण शिवपुरीवासीहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

मिति : २०७९/०३/१०